

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG XÃ HỘI CHO TRẺ 5 – 6 TUỔI Ở CÁC TRƯỜNG MẦM NON PHƯỜNG THANH XUÂN, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Lê Thị Thom
Trường Mầm non Tuổi Thần Tiên

Tóm tắt: Nghiên cứu xác định các nguyên tắc cơ bản cho việc xác định các biện pháp quản lý, đồng thời xác định được 05 biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ 5 – 6 tuổi ở các trường mầm non phường Thanh Xuân, thành phố Hà Nội bao gồm: (1) Tổ chức nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ của trẻ, ban ngành đoàn thể địa phương về tầm quan trọng của giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ ở các trường mầm non; (2) Tổ chức thực hiện mục tiêu, nội dung giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ theo đúng qui định của ngành và tình hình thực tế của đơn vị; (3) Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ cho hướng giáo dục lấy trẻ làm trung tâm; Chỉ đạo tăng cường đầu tư phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi, trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ phù hợp với chất lượng giáo dục hiện đại, (5) Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá hiệu quả hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ ở trường mầm non.

Từ khóa: Trẻ 5 – 6 tuổi; kỹ năng xã hội; giáo dục kỹ năng xã hội; quản lý, quản lý giáo dục

MANAGEMENT MEASURES FOR SOCIAL SKILLS EDUCATION FOR CHILDREN AGED 5–6 IN KINDERGARTENS IN THANH XUAN WARD, HANOI CITY

Le Thi Thom
Tuoi Than Tien Kindergarten

Abstract: This study identifies the fundamental principles for determining management measures and proposes five specific measures for managing social skills education activities for children aged 5–6 in kindergartens in Thanh Xuan Ward, Hanoi City. These include: (1) Organizing awareness-raising activities for school administrators, teachers, parents, and local organizations about the importance of social skills education for children in kindergartens; (2) Implementing the goals and content of social skills education for children in accordance with sector regulations and the actual conditions of each school; (3) Directing innovation in teaching methods and forms of organizing social skills education activities with a child-centered approach; (4) Directing the enhancement of investment in tools, equipment, and educational toys to organize social skills education activities aligned with the quality standards of modern education; and (5) Reforming the inspection and evaluation of the effectiveness of social skills education activities in kindergartens.

Keywords: Children aged 5–6; social skills; social skills education; management; educational management.

Nhận bài: 10/05/2025

Phản biện: 03/06/2025

Duyệt đăng: 06/06/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Khoa học giáo dục mầm non (GDMN) đã khẳng định để giúp trẻ 5 - 6 tuổi học tập một cách có hiệu quả khi bước vào lớp 1 ở trường tiểu học, trẻ cần phải được chuẩn bị một cách toàn diện về thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ và giao tiếp - xã hội, trong đó, việc chuẩn bị cho trẻ kỹ năng xã hội (KNXH) đóng vai trò hết sức quan trọng. Thực tiễn giáo dục tại các trường mầm non (MN) tại Phường Thanh Xuân, thành phố Hà Nội những năm qua cho thấy: Hoạt động giáo KNXH cho trẻ 5 – 6 tuổi từng bước được các nhà trường mà trực tiếp là đội ngũ cán bộ quản lý (CBQL), giáo viên (GV) đặc biệt quan tâm và đã đạt được những kết quả nhất định, song hoạt động này vẫn còn nhiều tồn tại, kết quả đã đạt được chưa cao. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến thực trạng trên, trong đó, nguyên nhân cơ bản là do cán bộ quản lý (CBQL) nhà trường chưa có được các biện pháp quản lý

(QL) hoạt động này. Do đó, việc nghiên cứu QL hoạt động giáo dục KNXH cho trẻ 5 – 6 tuổi tại các trường MN của phường, trên cơ sở đó, tiếp tục nghiên cứu và áp dụng các biện pháp nâng cao chất lượng thực hiện các hoạt động này là vấn đề có tính cấp thiết

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tổ chức nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ của trẻ, ban ngành đoàn thể địa phương về tầm quan trọng của giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ ở các trường mầm non

Mục tiêu của biện pháp

Giúp cho cán bộ quản lý, giáo viên mầm non, cha mẹ của trẻ và các lực lượng giáo dục và các ban ngành đoàn thể địa phương nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của việc giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ mầm non. Từ đó, tạo sự đồng thuận,

nâng cao ý thức trách nhiệm cùng tham gia tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ một cách có hiệu quả.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Tổ chức triển khai đầy đủ các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Nhà nước, và các văn bản của ngành Giáo dục về nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ ở các trường mầm non.

Cụ thể hóa các chủ trương đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, các văn bản chỉ đạo ngành Giáo dục và Đào tạo thành kế hoạch cụ thể của đơn vị để tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống đạt được mục tiêu đề ra.

Tổ chức cho giáo viên và đại diện các tổ chức đoàn thể đi tham quan, giao lưu, học tập những tập thể, cá nhân điển hình trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội ở các trường bạn trong và ngoài huyện, tỉnh.

Công tác tuyên truyền giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ phải thực hiện thường xuyên thông qua các hoạt động trong và ngoài nhà trường,

Lồng ghép các nội dung về thời sự, chính trị trong và ngoài nước, tình hình địa phương có liên quan đến giáo dục mầm non vào các buổi họp, lễ hội để giúp các cán bộ quản lý, giáo viên, đại diện cha mẹ của trẻ và lực lượng giáo dục nắm rõ yêu cầu đổi mới giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ.

2.2. Tổ chức thực hiện mục tiêu, nội dung giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ theo đúng qui định của ngành và tình hình thực tế của đơn vị

Mục tiêu của biện pháp

Nhằm định hướng cho cán bộ quản lý và giáo viên xác định đúng mục tiêu và nội dung giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ phù hợp từng chủ đề, đảm bảo tổ chức giáo dục kỹ năng xã hội theo đúng và đầy đủ mục tiêu trong năm học.

Thông nhất được mục tiêu, nội dung giáo dục với phụ huynh và các lực lượng giáo dục để trẻ luôn tiếp nhận được nội dung thống nhất về giáo dục kỹ năng xã hội theo đúng qui định của ngành cho dù là học ở trường, gia đình hay ở xã hội.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Thông nhất về mục tiêu sẽ giúp cán bộ quản lý và giáo viên dễ dàng thống nhất với nhau về nội dung, phương pháp, phương tiện và hình thức tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội của trẻ ở trường.

Đối với trẻ: đánh giá kết quả thực hiện mục tiêu thông qua các hoạt động của trẻ ở trong các hoạt động học, hoạt động vui chơi, hoạt động lao động vệ sinh. Từ đó rút kinh nghiệm cho các bài dạy sau.

Đối với giáo viên: đánh giá kết quả thực hiện mục tiêu thông qua việc lập kế hoạch giáo dục kỹ năng xã hội, việc xác định mục tiêu ở giáo án, việc tổ chức hoạt động giáo dục và rút kinh nghiệm tiết dạy để tìm ra ưu khuyết điểm từ đó có biện pháp điều chỉnh bài dạy.

Đối với cán bộ quản lý các cấp: cần phổ biến kịp thời những thay đổi của chương trình, thảo luận và thống nhất với giáo viên nội dung phân phối chương trình có sự phê duyệt của phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn, của hiệu trưởng và của Lãnh đạo phòng GD&ĐT.

Thông nhất được mục tiêu giáo dục với phụ huynh và các lực lượng giáo dục để trẻ luôn tiếp nhận được nội dung thống nhất về giáo dục kỹ năng xã hội theo đúng qui định của ngành cho dù là học ở trường, gia đình hay ở xã hội.

Sử dụng các văn bản của ngành và các văn bản chỉ đạo của các cấp giáo dục để làm căn cứ lập kế hoạch giáo dục kỹ năng xã hội đảm bảo mục tiêu theo qui định. Tổ chức và chỉ đạo cán bộ quản lý, tổ chuyên môn và giáo viên thực hiện hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội đảm bảo đúng kế hoạch đề ra.

Tổ chức họp liên tịch giữa nhà trường với Ban đại diện cha mẹ trẻ

Có thể mời thêm các chuyên gia hoặc các nhà nghiên cứu khoa học về giáo dục kỹ năng xã hội để tổ chức hội thảo nhằm làm rõ mục tiêu giáo dục kỹ năng xã hội và giúp các chủ thể giáo dục dễ dàng chia sẻ trao đổi kinh nghiệm, tìm ra biện pháp phối hợp hiệu quả nhất.

2.3. Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ cho hướng giáo dục lấy trẻ làm trung tâm

Mục tiêu của biện pháp

Đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ nhằm làm cho giáo viên nắm vững các phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động giáo dục. Từ đó, có khả năng phối hợp các phương pháp một cách hợp lý và tổ chức linh hoạt các hình thức nhằm phát huy tối đa tính chủ động tích cực của trẻ, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ ở trường mầm non nói chung và trường mầm non trên địa bàn phường Thanh Xuân nói riêng.

Nội dung và cách thực hiện biện pháp

Tổ chức cho trẻ tham gia các hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội với các hình thức đa dạng, phong phú, đáp ứng nhu cầu, hứng thú và tích cực hóa hoạt động của trẻ.

Tạo cơ hội cho trẻ hoạt động, trải nghiệm,

khám phá, xử lý tình huống bằng vận động thân thể và các giác quan dưới nhiều hình thức.

Chú ý nội dung giáo dục kỹ năng xã hội theo từng độ tuổi và đặc điểm tâm sinh lý của trẻ để có phương pháp và hình thức tổ chức phù hợp.

Phát huy phương pháp giáo dục tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm... tể.

Coi trọng tổ chức môi trường cho trẻ hoạt động.

Chú trọng việc giao tiếp, gắn bó giữa người lớn với trẻ và trẻ với trẻ.

Hướng dẫn giáo viên áp dụng mọi cách linh hoạt các phương pháp để tạo cho trẻ nhiều cơ hội tham gia vào các hoạt động học tập, phát triển ở trẻ khả năng tư duy, trí tuệ và thẩm mỹ... Trong quá trình áp dụng các phương pháp tích cực trong giáo dục trẻ mầm non đòi hỏi sự cân bằng giữa các yếu tố:

Khám phá: trẻ được lựa chọn theo ý thích, giáo viên quan sát, lắng nghe và đặt các câu hỏi (để hỗ trợ).

Các hướng dẫn mang tính dẫn dắt, gợi ý của giáo viên: việc học của trẻ là dựa trên kế hoạch được chuẩn bị kỹ lưỡng, cẩn thận của các giáo viên.

Hướng dẫn cụ thể: giáo viên chỉ rõ từng bước, mở rộng một ý tưởng cụ thể theo một hướng nhất định để trẻ thể hiện được từng kỹ năng cụ thể của mình.

Những vấn đề cần tập trung đổi mới phương pháp GD nhằm nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng xã hội.

Nâng cao nhận thức cho giáo viên hiểu rõ chủ đề giáo dục chỉ là một trong những hình thức chuyển tải các nội dung giáo dục.

Cho trẻ tiếp xúc, trải nghiệm với các tình huống gần gũi trong cuộc sống chính là hoạt động lý tưởng nhất mang lại hiệu quả cao nhất và tiết kiệm nhất.

2.4. Chỉ đạo tăng cường đầu tư phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi, trong tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ phù hợp với chất lượng giáo dục hiện đại

Mục tiêu của biện pháp

Phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi giúp cho nhận thức của trẻ về nội dung giáo dục kỹ năng xã hội được toàn vẹn, đồng thời phát huy được tính tích cực, chủ động sáng tạo của trẻ và hơn nữa phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi góp phần to lớn vào việc vận dụng và đổi mới phương pháp giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ.

Nâng cao nhận thức của giáo viên trong việc sử dụng phương tiện kỹ thuật, đồ dùng đồ chơi.

Nội dung và cách thức thực hiện biện pháp

Trong quá trình tổ chức giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ yêu cầu trẻ phải tích cực tham gia

khám phá, trải nghiệm, tự đưa ra các biện pháp để giải quyết vấn đề dưới sự hướng dẫn của giáo viên và phương tiện thiết bị, đồ dùng đồ chơi, từ đó trẻ sẽ có được những kỹ năng xã hội cần thiết.

Nâng cao nhận thức đối với việc sử dụng phương tiện, thiết bị dạy học

dùng chúng trong các giờ học là điều thiết yếu.

Để nâng cao nhận thức cho giáo viên cần phải thực hiện những công việc sau:

Kịp thời giới thiệu được các danh mục, các thiết bị dạy học mới nhất mà nhà cung cấp đang có.

Tập huấn các phương pháp dạy học cải tiến có kết quả, trong đó phải sử dụng thiết bị dạy học.

Biểu diễn các tính năng đưa lại hiệu quả dạy học đối với các thiết bị đang có.

Có những qui định trong nhà trường vừa bắt buộc, vừa khích lệ giáo viên phải sử dụng thiết bị dạy học trong các giờ lên lớp.

Tổ chức thường xuyên các hội thảo, hội nghị trao đổi kinh nghiệm về sử dụng thiết bị đồ dùng dạy học mang lại hiệu quả.

Tổ chức sử dụng thiết bị dạy học tuân thủ các yêu cầu chung từ kế hoạch giáo dục kỹ năng xã hội chung của trường đến kế hoạch phân theo tổ chuyên môn

Tổ chuyên môn lên kế hoạch giáo dục kỹ năng xã hội thì mục chuẩn bị cần phải có đề xuất thiết bị, đồ dùng cần sử dụng. Tổng hợp các kế hoạch nhà trường sẽ có kế hoạch và thiết bị đồ dùng chung cho toàn trường.

Nhưng với nguồn ngân sách còn hạn hẹp, hiệu trưởng cần đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục đầu tư cho phương tiện giáo dục kỹ năng sống bằng nhiều cách như:

Vận động mạnh thường quân, các doanh nghiệp đóng trên địa bàn thị xã ủng hộ về kinh phí hoặc ủng hộ trực tiếp thiết bị cần có.

Vận động phụ huynh ủng hộ về công lao động, nguyên vật liệu và phối hợp cùng giáo viên tổ chức làm đồ dùng phục vụ cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.

Đào tạo giáo viên kiêm nhiệm phụ trách thiết bị dạy học hoặc bồi dưỡng kiến thức kỹ năng sử dụng thiết bị cho CBQL, GV

Tổ chức tập huấn cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên của trường về tính năng, công dụng của các phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi đồng thời hướng dẫn sử dụng theo hướng dẫn sử dụng của nhà sản xuất nhất là các phần mềm thông minh giúp trẻ trải nghiệm kỹ năng trên máy vi tính.

Quản lý việc bảo quản phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi phục vụ hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội

Hướng dẫn thao tác sử dụng đúng qui trình vận hành và thời gian sử dụng của mỗi loại phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi cho người sử dụng để tránh hỏng hóc và mất an toàn.

Cất giữ các phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi theo đúng tiêu chuẩn đã qui định ra của nhà sản xuất (nhiệt độ, độ ẩm, ánh sáng.....)

Thường xuyên lau chùi nhằm bảo dưỡng phương tiện, thiết bị, đồ dùng đồ chơi cũng như đảm bảo vệ sinh cho trẻ khi sử dụng.

Thực hiện chế độ kiểm kê tài sản mỗi năm học 2 lần/năm theo quy định và kiểm kê bất thường, có khen thưởng và kỷ luật rõ ràng trong việc sử dụng và bảo quản trang thiết bị, đồ dùng dạy học.

Kinh nghiệm, tuyên dương cá nhân thực hiện tốt, đồng thời nghiêm khắc xử lý những cá nhân có ý chiếm dụng thiết bị và không thuyết minh được lý do hao hụt vượt ngưỡng cho phép.

2.5. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá hiệu quả hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ ở trường mầm non

Mục tiêu của biện pháp

Kiểm tra, đánh giá nhằm thu thập thông tin về tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ. Qua đó, hiệu trưởng đánh giá mức độ đạt được so với mục tiêu đề ra, từ đó đưa ra những quyết định kịp thời điều chỉnh hành vi của đối tượng mà hiệu trưởng đang quản lý, khắc phục những hạn chế trong quá trình tổ chức thực hiện giáo dục kỹ năng xã hội nhằm đạt được kết quả tốt nhất theo mục tiêu đã đề ra.

Nội dung và cách thức thực hiện biện pháp

Cán bộ quản lý và tổ trưởng chuyên môn của nhà trường phải phối hợp xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá để đảm bảo thống nhất hoạt động kiểm tra, đánh giá chung trong nhà trường.

Căn cứ vào mục tiêu và nội dung giáo dục kỹ năng xã hội; kết quả mong đợi và khả năng thực tế của trẻ để xây dựng bộ tiêu chí đánh giá kết quả giáo dục kỹ năng sống của trẻ ở 2 mức: Đạt và Chưa đạt.

Căn cứ vào yêu cầu tiết dạy và điều kiện phương tiện của đơn vị và năng lực của giáo viên để xây dựng thang điểm đánh giá kết quả hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội của giáo viên ở các mức độ: Chưa đạt yêu cầu, Đạt yêu cầu, Khá, Tốt.

Triển khai kế hoạch kiểm tra đánh giá đến toàn thể cán bộ quản lý, giáo viên. Tổ chức lấy ý kiến về các tiêu chí kiểm tra đánh giá trên trẻ và giáo viên.

Thực hiện kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng xã hội đối với giáo viên qua các hình thức

Kiểm tra thường xuyên: kiểm tra giáo viên đi liền với hoạt động của nhà trường, việc kiểm tra được tiến hành trong suốt thời gian một năm học.

Cha mẹ của trẻ cũng có thể là lực lượng đánh giá đặc lực, thông qua các chỉ số ở sổ liên lạc phụ huynh có thể tham gia đánh giá mức độ đạt kỹ năng của trẻ khi ở nhà.

Phản hồi các kết quả kiểm tra đánh giá cho đối tượng được kiểm tra đánh giá.

III. KẾT LUẬN

Các biện pháp quản lý hoạt động GDKNXH trẻ ở các trường mầm non phường Thanh Xuân, thành phố Hà Nội bám sát vào các nguyên tắc cơ bản. Các biện pháp có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, mỗi biện pháp có vị trí, chức năng riêng, song không có biện pháp nào là tối ưu, vạn năng. Kết quả nghiên cứu này là cơ sở để cán bộ quản lý trường mầm non khi thực hiện một nhiệm vụ quản lý cần dựa vào điều kiện thực tế của đơn vị, về nhân lực, tài lực và vật lực để xem xét phối hợp các biện pháp lại với nhau nhằm mang lại hiệu quả cao nhất.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thanh Bình (2007), *Giáo trình giáo dục kỹ năng sống*, Nxb Đại học sư phạm.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2010), *Bộ chuẩn phát triển trẻ em 5 tuổi*.
3. Bộ Giáo dục Đào tạo (2008), *Điều lệ trường mầm non* (Ban hành theo Quyết định 14/ 2008 QĐ-BGDĐT ngày 07/4/2008), Hà Nội.
4. Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2009), *Quản lý và lãnh đạo nhà trường*, NXB Đại học Quốc gia.
5. Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2019), *Luật Giáo dục*, NXB Chính trị Quốc gia.